

Якуб КОЛОДЗЕЙЧАК, Jakub KOŁODZIEJCZAK

Варшавський університет, Польща
University of Warsaw, Poland
e-mail: j.kolodziejcz8@student.uw.edu.pl

Звіт з Міжнародної наукової конференції молодих українців „Культура на полі бою. Українська мова, література, мистецтво, медіа в умовах війни”

Report from the International Scientific Conference of Young Ukrainianists “Culture on the Battlefield. Ukrainian Language, Literature, Art, Media in Wartime”

The purpose of the article is to present the results of the International Scientific Conference of Young Ukrainianists “Culture on the Battlefield. Ukrainian Language, Literature, Art, Media in Wartime”. The conference was divided into four thematic sessions; according to the conference programme, two sessions were held on 30 November 2023 and the other two on 1 December 2023. During the conference, young Ukrainian scholars from Polish and Ukrainian universities presented the results of their research.

Keywords: Ukrainian language, Ukrainian culture, war, discourse, linguistics, literary studies, identity

Метою статті є представлення результатів Міжнародної наукової конференції молодих українців „Культура на полі бою. Українська мова, література, мистецтво, медіа в умовах війни”. Конференцію поділено на чотири тематичні сесії. Згідно з програмою конференції, дві сесії проходили 30 листопада 2023 року і дві наступні – 1 грудня 2023 року. Під час конференції молоді українці з польського та українських університетів презентували результати своїх наукових досліджень.

Ключові слова: українська мова, українська культура, війна, дискурс, мовознавство, літературознавство, ідентичність

Від 30 листопада по 1 грудня 2023 року відбувалася Міжнародна наукова конференція молодих українців „Культура на полі бою. Українська мова, література, мистецтво, медіа в умовах війни”. Конференція проходила в онлайн форматі через платформу Google Meet. До складу організаторів конференції входили: кафедра україністики Варшавського університету, кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства Львівського національного університету ім. І. Франка, кафедра української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету, кафедра української та зарубіжної літератур Криворізького державного педагогічного університету, кафедра української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка.

Конференція проходила у форматі доповідей, у яких молоді науковці презентували стан своїх досліджень. Конференція, згідно зі встановленою програмою, складалася з чотирьох сесій, кожна з яких відповідала окремим темам. У перший день після офіційного привітання учасників конференції доповідачі мовознавчої сесії почали свої виступи, а згодом, після закінчення мовознавчої сесії, почалася сесія, присвячена літературознавству. Другий день конференції також складався з двох окремих сесій, присвячених медійно-дискурсивному простору та війні, національній ідеї та дискурсам ідентичності.

Конференція включала 27 доповідей: 8 (сесія „Мовознавство”), 7 (сесія „Літературознавство”), 6 (сесія „Медійно-дискурсивний простір”), 6 (сесія „Війна, національна ідея та дискурси ідентичності”).

Перша доповідь конференції стосувалася передусім лексикографічних питань та частково комп’ютерної лінгвістики. У доповіді Якуба Колодзейчака *Словник української мови в 20-ти томах як нове лексикографічне видання* було представлено важливість самої лексикографії в лінгвістиці, указано на найважливіші особливості СУМ-11 та СУМ-20, присвячено окрему увагу важливим для всього проєкту науковцям: Віталію Макаровичу Русанівському та Марії Михайлівні Пещак. Під час виступу окрему увагу було звернено на елементи комп’ютерної лінгвістики, які використовуються під час праці над словником. Крім того, на цій сесії виявився інтердисциплінарний характер мовознавчих досліджень. У доповідях було висвітлено когнітивний аспект (Дмитро Решетніков *Когнітивні моделі простого речення на матеріалі новітньої воєнної прози*) та глоттодидактичний аспект (Матеуш Вшолек *Викладання польської мови українцям у сучасних умовах*). Окрему увагу було присвячено лінгвософії (Наталя Шарманова *Лінгвософія незламності в новітніх паремійних кліше*) та нейролінгвістичному програмуванню (Ганна Пушкаренко *Техніки нейролінгвістичного програмування як психологічна допомога в умовах війни*). Під час цієї сесії виголошено також такі доповіді: Лілія Колесник *Одиниці з числовими маркерами – хронометр воєнного часу: значення і вплив*, Денис Бабаєв *Військова лексика в українській і польській мовах: контрастивний*

аспект та Марина Усачова *Інтеграційний спектр концепту ЄВРОПА: сучасне бачення українців в умовах війни*.

Наступна сесія стосувалася літературознавства, а всі запропоновані доповіді глибше розкривали тему конференції. Аспект війни висвітлювався в таких доповідях: Марія Русановська *Травматичний досвід війни: жіночі голоси* (на матеріалі поетичних збірок Ірини Мулярчук, Катерини Міхаліциної та Любові Якимчук із видавничої серії „Перед лицем війни”), Ярослав Примаченко *Авторські голоси українських письменників у збірці „Воєнний стан”*, Олена Рижанкова *Концепт війни в романі Олександра Михеда „Котик, Півник, Шафка” як спроба осмислення трагічного досвіду України*, Вероніка Ільчук *Художня інтерпретація війни в повісті „Чорне сонце” Василя Шкляра*, Анастасія Федорняк *Феномен зруйнованого міста: візія Галини Пагутяк у воєнних реаліях українського сьогодення*, Катерина Бондар *Наративна стратегія воєнної прози Світлани Талан*, Олександра Прокопенко *„Голос Бога” в ліриці поетів-комбатантів*.

Другий день конференції почався з виступів, які стосувалися передусім питань медій та дискурсу. Три доповіді мали зв’язок із політичним контекстом: перша – Миколи Петриги *„Український тиждень” o embargo Unii Europejskiej na import rosyjskich paliw kopalnych (analiza językowa wybranych artykułów z 2022 roku)* та дві, які стосувалися промов Президента України Володимира Зеленського, – Тетяна Куртекова *Прецедентні феномени у промовах Володимира Зеленського періоду російської окупації* та Аліна Новохатько *Функційно-прагматичний аспект використання стилістичних тропів і фігур у промовах Володимира Зеленського періоду російської окупації*. Дві доповіді торкалися передусім питань медій та дискурсу: Вікторія Митько *Структура лексико-семантичного поля на позначення концепту „російсько-українська війна”* (на матеріалі ЗМІ) та Дарія Скрипка *Вербалізація концептуальної опозиції „захисник – ворог” у сучасному українському публіцистичному дискурсі*. Окрему увагу було присвячено проекту підтримки для громадян України, які приїхали до Польщі після повномасштабного вторгнення Росії, у доповіді Філіпа Межви *Projekt „Klett dla Ukrainy”*.

Під час останньої сесії було розглянуто три основні питання: війна, національна ідея та дискурси ідентичності. Більшість доповідей включала літературний та поетичний аспект: Ірина Смаровоз *Художня трансформація концептів „свій – чужий”* (за новелами Ірини Феофанової), Радислав Чібісов *Голоси (з) війни: минуле і сьогочасне (література як приклад незламності)*, Аліна Чумаченко *Образ України і процес консолідації нації в романі С. Процюка „Під крилами великої Матері. Ментальний Майдан”*, Анна Пугач *Інтерпретація війни засобами чужого мовлення крізь призму гендерного аспекту в романі Тамари Горіха Зерня „Доця”*, Уляна Ірха *Сучасна поезія спротиву: художній простір*. В одній із доповідей основну увагу було звернено не на художній аспект, а на національну ідею – Рафал Берило *Komunikacja polityczna ukraińskiej idei narodowej: przestrzeń starych i nowych narzędzi budowania narodu*.

Після кожної з доповідей учасники конференції мали нагоду поставити запитання доповідачам, а наприкінці сесій відбувалася загальна дискусія.

У рамках цієї конференції виступи приготували молоді дослідники, які репрезентували один польський університет (Варшавський університет) та п'ять українських університетів (Криворізький державний педагогічний університет, Хмельницький національний університет, Львівський національний університет ім. І. Франка, Глухівський національний педагогічний університет ім. О. Довженка, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна).

Доповіді, які пролунали під час цієї конференції, були актуальними, підкреслювали важливість аспекту війни та водночас демонстрували міждисциплінарність сучасних наукових досліджень. Сама ідея конференції, тобто залучення молодих українців різних університетів Польщі та України до запрезентування своїх міркувань та результатів досліджень, матиме велике значення для подальших українознавчих студій.

Дякуємо всім доповідачам за якісні виступи та бажаємо успіхів у подальших наукових дослідженнях!

Окрему подяку за організацію конференції складаємо організаційному комітету. Склад комітету: проф. UW Ірина Кононенко, проф. UW Світлана Романюк, д-р Катажина Якубовська-Кравчик, д-р габ. Марта Замбжицька, д-р Оксана Пшибиш, д-р Марта Санєвська, д-р Себастьян Делура.

Якуб Колодзейчак – студент п'ятого курсу україністики з англійською мовою, кафедра україністики Варшавського університету.